

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

P A R T E A I

Anul III — Nr. 236

LEGI, DECRETE, HOTĂRÎRI ȘI ALTE ACTE

Sîmbătă, 23 noiembrie 1991

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
L E G I	
67. — Lege privind organizarea și desfășurarea referendumului național asupra Constituției României	1—7

L E G I

ADUNAREA CONSTITUANTĂ

L E G E

privind organizarea și desfășurarea referendumului național asupra Constituției României

În temeiul articolului 3 din Hotărîrea Adunării Constituante nr. 3/1991 privind unele măsuri în vederea adoptării Constituției României,

Adunarea Constituantă adoptă prezenta lege.

Art. 1. — Cetățenii României sînt chemați, pe data de 8 decembrie 1991, să-și exprime voința asupra Constituției României.

Art. 2. — Cetățenii care participă la referendum au dreptul să se pronunțe prin „DA“ sau „NU“ la următoarea întrebare de pe buletinul de vot: „Aprobați Constituția României adoptată de Adunarea Constituantă la 21 noiembrie 1991?“.

Art. 3. — Au dreptul de a participa la referendum toți cetățenii români care au împlinit vîrsta de 18 ani, pînă în ziua referendumului inclusiv, cu excepția debilizilor sau alienaților mintal, puși sub interdicție, precum și a persoanelor condamnate prin hotărîre judecătorească definitivă la pierderea drepturilor electorale.

Art. 4. — Operațiunile pentru desfășurarea referendumului au loc la secțiile de votare stabilite potrivit

Decretului-lege nr. 92/1990, pe baza listelor electorale existente, reactualizate în termen de cel mult 5 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Reactualizarea listelor electorale se va face de către organele care le-au întocmit, cu respectarea regulilor pe baza cărora au fost elaborate, prevăzute de art. 22 și 23 din Decretul-lege nr. 92/1990.

Persoanele care se află în executarea unei pedepse privative de libertate nu se înscriu în listele electorale.

Art. 5. — Afișarea listelor electorale și aducerea la cunoștință publică a secțiilor de votare și a localurilor de vot se fac în cel mult 48 de ore de la împlinirea termenului prevăzut de art. 4 alin. 1.

Listele electorale se vor afișa la sediul primăriei și la fiecare secție de votare pentru persoanele ce votează la acea secție.

Originalul listelor electorale se trimite, în 24 de ore de la întocmirea acestora, spre păstrare, judecătoriei în a cărei rază teritorială se află localitatea respectivă. Listele speciale pentru militari se păstrează la unitatea militară.

Art. 6. — Cetățenii au dreptul să verifice înscrierea în listele electorale. Întâmpinările împotriva omisiunilor, a înscrierilor greșite și a oricăror erori din liste se fac la organele care au întocmit listele, acestea fiind obligate să se pronunțe pe loc sau în cel mult 24 de ore de la înregistrare.

Contestațiile îndreptate împotriva deciziilor luate de organele prevăzute la alin. 1 se soluționează în cel mult 48 de ore de către judecătoria în a cărei rază teritorială domiciliază participantul la referendum sau, în cazul celor înscrși în listele speciale, de către judecătoria în a cărei rază teritorială acesta își are reședința. Hotărîrea judecătorească este definitivă și executorie; ea se comunică persoanelor interesate în cel mult 24 de ore de la pronunțare.

Art. 7. — Cetățenii care locuiesc în altă localitate decît unde își au domiciliul sînt obligați să solicite primăriei din acea localitate înscrierea lor în liste electorale distincte. Nu se mai pot face înscrieri cu 3 zile înainte de data referendumului.

Organul care întocmește lista electorală prevăzută la alin. 1 este obligat să ceară primăriei localității de domiciliu radierea persoanelor în cauză de pe listele electorale ale acelei localități.

Art. 8. — Cetățeanul care în ziua referendumului se află într-o altă localitate decît aceea în care este înscris în lista electorală poate să-și exercite dreptul de vot în localitatea respectivă, la orice secție de votare, urmînd a fi înscris într-o listă separată, de către biroul electoral al secției de votare, pe baza buletinului de identitate sau a adevărîței care ține loc de buletin de identitate.

Art. 9. — Organele care au întocmit listele electorale le vor înainta birourilor electorale ale secțiilor de votare cu 2 zile înainte de data desfășurării referendumului.

Orice modificare ulterioară se comunică de îndată birourilor secțiilor de votare.

Art. 10. — Pentru organizarea și desfășurarea referendumului, în termen de 5 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se înființează Biroul Electoral Central, birouri electorale ale județelor și al municipiului București, precum și birouri electorale ale secțiilor de votare.

Art. 11. — Biroul Electoral Central este alcătuit din 7 judecători, din care unul va îndeplini funcția de președinte, și delegați ai partidelor politice reprezentate în Parlament.

Desemnarea celor 7 judecători se va face, în cel mult 3 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, de Adunarea Deputaților și de Senat, în ședință comună, prin tragere la sorți, de pe o listă cuprînzînd 21 de judecători, prezentată de ministrul justiției.

Președintele Biroului Electoral Central se alege, prin vot secret, de către judecătorii acestuia, în cel mult 24 de ore.

Art. 12. — Biroul Electoral Central veghează la re-actualizarea listelor electorale, aducerea acestora la cunoștință cetățenilor, supraveghează corecta desfășurare a referendumului, constată și proclamă rezultatele acestuia potrivit prevederilor prezentei legi.

Biroul Electoral Central soluționează contestațiile care îi sînt adresate, cu excepția celor care sînt în competența altor birouri electorale sau a instanțelor judecătorești.

În cazul în care constată o fraudă electorală la un birou al unei secții de votare, Biroul Electoral Central dispune anularea rezultatelor referendumului în cadrul acelei secții de votare.

Biroul Electoral Central acreditează și retrage acreditarea reprezentanților mijloacelor de comunicare în masă.

Art. 13. — Birourile electorale ale județelor și al municipiului București, precum și birourile electorale ale secțiilor de votare, se compun dintr-un președinte și cel mult 6 delegați ai partidelor politice reprezentate în Parlament.

Președinții birourilor electorale sînt stabiliți de către președintele tribunalului județean sau al municipiului București, în cel mult 3 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, prin tragere la sorți.

Tragerea la sorți se face de pe o listă care cuprinde, în următoarea ordine: judecătorii și procurorii, precum și alți juriști din județ sau municipiul București care nu fac parte dintr-un partid politic.

Dacă numărul juriștilor este insuficient, tragerea la sorți se face de pe o altă listă care cuprinde persoane de o altă specialitate, cu o reputație nestirbită și fără apartenență politică.

Lista altor juriști decît judecătorii și procurorii, precum și a persoanelor prevăzute la alineatul precedent, va fi întocmită de prefecturi sau Primăria municipiului București și va fi transmisă președintelui tribunalului județean sau al municipiului București în cel mult 48 de ore de la publicarea prezentei legi.

Stabilirea persoanelor prevăzute la alin. 3 și 4 se va face ținîndu-se seama și de domiciliul acestora.

Art. 14. — Desemnarea delegaților partidelor politice potrivit art. 11 și art. 13 este obligatorie și se comunică, în scris, președintelui biroului electoral, în cel mult 5 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

În cazul în care partidele nu își pot desemna, de comun acord, reprezentanții în birourile electorale, se va organiza tragerea la sorți a acestora, în prezența președintelui judecătoriei în raza căreia se află biroul electoral.

Dacă birourile electorale nu se pot completa potrivit alineatului precedent, ele vor funcționa cu numărul de membri existent.

Art. 15. — Birourile electorale ale județelor și al municipiului București îndeplinesc următoarele atribuții principale :

- a) fac publicațiile și afișările necesare ;
- b) rezolvă, de îndată sau în cel mult 24 de ore de la sesizare, întîmpinările referitoare la propria activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare ;
- c) totalizează rezultatele referendumului de la secțiile de votare din județ sau, după caz, municipiul București și le înaintează Biroului Electoral Central, împreună cu documentele care stau la baza acestora.

Art. 16. — Birourile electorale lucrează în prezența a jumătate plus unu din numărul total al membrilor și iau hotărîri cu majoritatea membrilor prezenți.

Art. 17. — Modelul buletinului de vot este cel prevăzut în anexa nr. 1.

Buletinele de vot se vor tipări prin grija Guvernului României și se vor distribui, prin intermediul prefecturilor și primăriilor, birourilor secțiilor de votare, cu cel puțin 2 zile înaintea datei referendumului.

Predarea și primirea buletinelor se fac pe bază de proces-verbal.

Două exemplare ale buletinului de vot, vizate și anulate de președintele biroului electoral al secției de votare, se vor afișa, cu o zi înaintea datei referendumului, la sediul secției de votare.

La cererea partidelor politice, biroul electoral al secției de votare va elibera, pentru fiecare, un buletin de vot, vizat și anulat.

Art. 18. — Campania pentru referendum începe la data intrării în vigoare a prezentei legi și se încheie cu o zi înainte de data referendumului.

În campania pentru referendum, partidele politice și cetățenii au dreptul să-și exprime opiniile în mod liber și fără nici o discriminare, prin mitinguri, prin adunări publice și prin mijloace de informare în masă.

Mijloacele folosite în campania pentru referendum nu pot contraveni ordinii de drept.

Art. 19. — Fiecare secție de votare trebuie să posede un număr suficient de cabine, urne și ștampile de votare.

Cabinele și urnele trebuie așezate în aceeași încăpere în care se află biroul președintelui. Cabinele, urnele și ștampilele se vor asigura de către primăriile comunale, orașenești, municipale și ale sectoarelor municipiului București.

Ștampilele „Votat“ și ștampila de control trebuie să fie conforme modelului aprobat pe baza prevederilor Decretului-lege nr. 92/1990.

Președintele biroului electoral al secției de votare trebuie să fie prezent la sediul secției de votare în ajunul zilei referendumului, la ora 18,00, și este obligat să ia măsurile necesare pentru pregătirea operațiunilor de votare.

Președintele va dispune fixarea posturilor de pază în jurul localului de vot.

Art. 20. — În ziua referendumului, la ora 5,00, președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența celorlalți membri, verifică urnele, existența listelor electorale, a buletinelor de vot și a ștampilelor, după care închide și sigilează urnele, aplicînd ștampila de control a secției de votare.

Președintele este obligat să asigure aplicarea ștampilei de control pe buletinele de vot.

Art. 21. — Președintele biroului electoral al secției de votare este obligat să ia măsurile necesare pentru ca desfășurarea referendumului să decurgă în bune condiții.

Puterile lui, în această privință, se întind și în afara localului de votare, în curtea acestuia, la intrările în curte, în jurul localului de vot, precum și pe străzi și în piețe publice, pînă la o distanță de 500 metri.

În afară de membrii biroului electoral al secției de votare și de delegații acreditați de Biroul Electoral Central, nici o altă persoană nu poate staționa, în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot, peste timpul necesar pentru efectuarea operațiunii de vot.

Pentru menținerea ordinii, președintele biroului electoral al secției de votare va avea la dispoziție mijloacele de ordine necesare, prin grija Ministerului de Interne și a Ministerului Apărării Naționale.

Art. 22. — În ziua referendumului votarea începe la ora 6,00 și se încheie la ora 21,00. În mod excepțional, biroul secției de votare poate prelungi votarea și după ora 21,00, dar nu mai tîrziu de ora 24,00, cu aprobarea biroului electoral județean sau al municipiului București.

Art. 23. — Accesul participanților la referendum în sala de vot are loc în serii corespunzătoare numărului cabinelor. Fiecare va prezenta biroului electoral al secției de votare buletinul de identitate sau adeverința care ține loc de buletin de identitate. Biroul electoral, după verificarea înscrierii în lista electorală sau după înscrierea în lista electorală separată prevăzută la art. 8, va înmîna participantului buletinul de vot și ștampila cu mențiunea „Votat“.

Participantul la referendum își va exprima voința în mod individual, într-o cabină închisă, aplicînd ștampila „Votat“ numai într-unul din cele două pătrate ale buletinului de vot, corespunzător opțiunii sale.

După ce a votat, participantul la referendum va îndoi buletinul de vot, astfel ca pagina albă, care poartă ștampila de control, să rămînă în afară, după care îl va introduce în urnă, avînd grijă să nu se deschidă.

Ștampila încredințată pentru votare se restituie președintelui, care va aplica pe buletinul de identitate al participantului la rubrica „Mențiuni speciale“, sau pe adeverința care ține loc de buletin de identitate, ștampila de control a secției de votare.

Președintele poate să ia măsuri ca staționarea celui care votează în cabina de votare să nu se prelungească nejustificat.

Art. 24. — Președintele biroului electoral al secției de votare poate suspenda votarea pentru motive temeinice.

Suspendarea nu poate depăși o oră și va fi anunțată prin afișare pe ușa localului de vot. Durata tuturor suspendărilor nu poate depăși două ore.

În timpul suspendării, urnele de votare, ștampilele, buletinele de vot și toate lucrările biroului electoral vor rămâne sub pază permanentă.

Art. 25. — Prezența oricărei persoane în cabinetele de vot, în afara celei care votează, este interzisă.

Participantul la referendum care, din motive temeinice, constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur, are dreptul să cheme, în scopul de a-l ajuta, în cabina de votare, un însoțitor ales de el.

Art. 26. — Pentru persoanele netransportabile din cauză de boală sau invaliditate, la cererea celor aflați în această situație sau la cererea organelor de conducere ale instituțiilor sanitare sau de ocrotiri sociale în care cei netransportabili se află internați, președintele biroului electoral al secției de votare desemnează, din cadrul biroului, un număr de membri care se deplasează cu o urnă specială și cu materialul necesar votării la locul unde se află cel în cauză, pentru a se efectua votarea.

Art. 27. — După închiderea votării, președintele biroului electoral al secției de votare va proceda la anularea buletinelor de vot neîntrebuțate și la deschiderea urnelor, în prezența membrilor biroului și, după caz, a persoanelor acreditate să asiste la referendum.

Președintele va citi cu voce tare, la deschiderea fiecărui buletin, răspunsul votat și va arăta buletinul de vot celor prezenți.

Sînt nule buletinele de vot care nu poartă pe ele ștampila de control a secției de votare, buletinele de un alt model decît cel legal aprobat, cele pe care ștampila „Votat“ a fost aplicată în dreptul ambelor răspunsuri sau nu a fost aplicată pe nici unul dintre ele.

Buletinele nule nu intră în calculul voturilor valabil exprimate.

După încheierea numărării voturilor se va încheia un proces-verbal care se semnează de președinte și ceilalți membri ai biroului și se înaintează, în cel mult 24 de ore, biroului electoral județean sau al municipiului București. Prevederile art. 68 din Decretul-lege nr. 92/1990 se aplică în mod corespunzător.

Art. 28. — În timpul operațiunilor de votare și de deschidere a urnelor se pot face întîmpinări și contestații cu privire la aceste operațiuni.

Contestațiile se formulează în scris și se prezintă președintelui biroului electoral al secției de votare, care va elibera dovada de primire.

Președintele biroului electoral al secției de votare va hotărî, de îndată, asupra contestațiilor a căror rezolvare nu suferă întîrziere.

Art. 29. — Biroul Electoral Central va centraliza, la nivel național, numărul voturilor valabil exprimate pentru fiecare răspuns de pe buletinul de vot și numărul voturilor nule.

În funcție de majoritatea voturilor exprimate pe întreaga țară, Biroul Electoral Central va proclama rezultatul referendumului în ședința comună a Adunării Deputaților și Senatului, la care vor participa Președintele României, Guvernul și președintele Curții Supreme de Justiție.

Art. 30. — Modelele proceselor-verbale întocmite de birourile electorale ale secțiilor de votare și ale județelor sau al municipiului București sînt cele prevăzute în anexele nr. 2 și 3.

Art. 31. — În măsura în care prezenta lege nu dispune altfel, prevederile Decretului-lege nr. 92/1990 se aplică în mod corespunzător.

Această lege a fost adoptată de Adunarea Constituantă în ședința din 22 noiembrie 1991.

PREȘEDINȚII
ADUNĂRII CONSTITUANTE

academician **ALEXANDRU BIRLADEANU**

MARȚIAN DAN

În temeiul art. 82 lit. m) din Decretul-lege nr. 92/1990 pentru alegerea parlamentului și a Președintelui României,
promulgăm **Legea privind organizarea și desfășurarea referendumului național asupra Constituției României și dispunem publicarea sa în Monitorul Oficial al României.**

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 23 noiembrie 1991.

Nr. 67.

ROMÂNIA
BULETIN DE VOT
PRIVIND CONSTITUȚIA

APROBAȚI
CONSTITUȚIA ROMÂNIEI
ADOPTATĂ DE
ADUNAREA CONSTITUANTĂ
LA 21 NOIEMBRIE 1991 ?

DA

NU

NOTĂ :

1. Buletinul de vot va avea dimensiunea unei jumătăți de coală A₄.
2. Textul buletinului de vot se va tipări cu litere corp 24 romane verzale drepte, de culoare neagră.
3. Pătratul va avea latura de 4 cm.

Județul *) . . . . .
 Comuna (orașul, municipiul, sectorul
 municipiului București) . . . . .
 Secția de votare nr. . . . .

PROCES - VERBAL

privind rezultatele referendumului asupra Constituției României

1. Numărul participanților **) . . . . .
2. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul „DA” . . . . .
3. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul „NU” . . . . .
4. Numărul voturilor nule . . . . .
5. Numărul voturilor contestate . . . . .
6. Numărul întîmpinărilor și contestațiilor primite . . . . .
7. Numărul întîmpinărilor și contestațiilor soluționate . . . . .
8. Numărul întîmpinărilor și contestațiilor înaintate biroului județean . . . . .
9. Expunerea pe scurt a modului de soluționare a întîmpinărilor și contestațiilor . . . . .

Președintele Biroului electoral,

Membri :

(numele și prenumele,
semnătura și ștampila)

(numele și prenumele
și semnătura)

Data . . . . .

*) Municipiul București, în cazul în care secția de votare face parte din acest municipiu.

**) Numărul participanților trebuie să fie egal cu suma ce rezultă din adăunarea cifrelor de la pct. 2, 3 și 4.

Biroul electoral al județului *)

. . . . .

PROCES - VERBAL**privind rezultatele referendumului asupra Constituției României**

1. Numărul participanților **) . . . . .
2. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul „DA” . . . . .
3. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul „NU” . . . . .
4. Numărul voturilor nule . . . . .
5. Numărul voturilor contestate . . . . .
6. Numărul total al întîmpinărilor și contestațiilor . . . . .
7. Numărul întîmpinărilor și contestațiilor soluționate de către birourile electorale ale secțiilor de votare . . . . .
8. Expunerea pe scurt a modului de soluționare a întîmpinărilor și contestațiilor de către birourile electorale ale secțiilor de votare . . . . .
9. Numărul întîmpinărilor și contestațiilor înaintate biroului județean . . . . .
10. Expunerea pe scurt a modului de soluționare a întîmpinărilor și contestațiilor de către biroul electoral județean . . . . .

Președintele Biroului electoral,**Membri :**(numele și prenumele,
semnătura și ștampila)(numele și prenumele
și semnătura)

Data . . . . .

*) Biroul electoral al municipiului București, în cazul în care procesul-verbal este întocmit de către acesta.

**) Numărul participanților trebuie să fie egal cu suma ce rezultă din adunarea cifrelor de la pct. 2, 3 și 4.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Prin Hotărîrea Guvernului nr. 358/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 1 iulie 1991, a fost înființată Regia autonomă „Monitorul Oficial”, sub autoritatea Adunării Deputaților, care are dreptul, conform prevederilor hotărîrii menționate, la prima publicare a tuturor actelor normative.

Pentru a cunoaște legislația ce a fost adoptată după Revoluția din Decembrie 1989, pentru a fi informați cu privire la dezbaterile parlamentare, pentru a putea contacta partenerul de afaceri pe care îl doriți, pentru efectuarea formalităților de publicitate prevăzute de lege (citații, concursuri, pierderi de acte, schimbări de nume, anunțuri ale agenților economici, cereri de dobândire sau de renunțare la cetățenia română etc.), Regia autonomă „Monitorul Oficial”, prin Serviciul relații cu publicul și agenți economici, București, invită societățile comerciale, întreprinzătorii particulari, din țară și din străinătate, precum și pe toți cei interesați, să se adreseze, în acest scop, zilnic între orele 8—15, iar vinerea între orele 8—13, la telefon 11.77.02 sau direct la sediul acestuia din str. Blanduziei nr. 1, sector 2.

Aducem, pe această cale, la cunoștință că începînd cu data de 1 octombrie 1991, pentru trimestrul IV a.c., prețurile practicate de regie pentru publicațiile sale, la care puteți face abonamente la oficiile poștale, sînt următoarele :

● MONITORUL OFICIAL, partea I, română	1.625 lei
● MONITORUL OFICIAL, partea I, maghiară (ROMÂNIA HÍVATALOS KÖZLÖNYE)	560 lei
● MONITORUL OFICIAL, partea a II-a	3.750 lei
● MONITORUL OFICIAL, partea a III-a	440 lei
● MONITORUL OFICIAL, partea a IV-a	810 lei
● MONITORUL OFICIAL, supliment A — prețuri	125 lei
● COLECȚIA DE LEGI ȘI DECRETE	350 lei
● COLECȚIA DE HOTĂRÎRI ALE GUVERNULUI ȘI ALTE ACTE NORMATIVE	520 lei

Tarifele aplicate pentru publicațiile prevăzute de lege a fi inserate în Monitorul Oficial, de la data de 1 octombrie 1991, sînt următoarele :

1. MONITORUL OFICIAL — partea a III-a

— pierderi de acte, de sigilii, schimbări de nume, citații emise de instanțele judecătorești și notariatele de stat	per anunț	500 lei
— acte procedurale ale instanțelor judecătorești a căror publicare este prevăzută de lege	per anunț	700 lei
— extras-cerere pentru dobîndirea sau renunțarea la cetățenia română	per anunț	1200 lei
— anunț pentru licitație în vederea acordării unei concesiuni aprobate de guvern	per anunț	1800 lei
— concursuri de ocupare de posturi didactice în învățămîntul superior	per cuvînt	10 lei

2. MONITORUL OFICIAL — partea a IV-a

— bilanțuri contabile și alte publicații cu prezentare tabelară	per rînd coloană	150 lei
— publicarea sentinței judecătorești privind înființarea societăților comerciale	per anunț	5500 lei
— alte publicații ale agenților economici sub formă de text, a căror publicare este prevăzută de lege	per cuvînt	10 lei

Plata publicațiilor cuprinse în partea a III-a și a IV-a se va face prin mandat poștal pe adresa : Regia autonomă „Monitorul Oficial”, str. 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5 — București, cont decontare 30.98.12.301 B.C.R.-S.M.B. sau cu dispoziție de plată.

EDITOR : PARLAMENTUL ROMÂNIEI — ADUNAREA DEPUTAȚILOR

Regia autonomă „Monitorul Oficial”, București, str. 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5,
cont 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenți economici, București,
str. Blanduziei nr. 1, sector 2, telefon 11.77.02.
Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial”, București, str. Jiului nr. 163, sector 1, telefon 68.55.58.
